

## بررسی اثرات مادری موثر بر برخی صفات رشد در گوسفند کردی

زهرا داوری و رانلو<sup>۱\*</sup>، سعید حسینی<sup>۲</sup>، مجتبی آهنی آذری<sup>۲</sup>، فیروز صمدی<sup>۲</sup>، سونیا زکی زاده<sup>۳</sup>، علیرضا خان احمدی<sup>۴</sup>

<sup>۱</sup> دانشجوی کارشناسی ارشد گروه علوم دامی دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی گرگان

<sup>۲</sup> گروه علوم دامی دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی گرگان

<sup>۳</sup> گروه علوم دامی مجتمع آموزش عالی جهاد کشاورزی خراسان رضوی، مشهد

<sup>۴</sup> گروه علوم دامی مجتمع آموزش عالی گنبد کاووس

\* زهرا داوری و رانلو zahradavari8420@yahoo.com

### چکیده

هدف از تحقیق حاضر ارزیابی اثرات مادری موثر بر صفات اولیه رشد گوسفند کردی با استفاده از اثرات ژنتیکی مستقیم، ژنتیکی مادری و محیطی دائم مادری بود. اطلاعات استفاده شده در این مطالعه از ایستگاه اصلاح نژاد گوسفند کردی شهر شیروان طی سالهای ۱۳۶۹ تا ۱۳۸۹ جمع آوری شده بود. وراثت پذیری هر صفت (با برازش اثرات ژنتیکی مادری و محیط دائمی مادری) با استفاده از مدل حیوانی تک صفتی برآورد گردید. به منظور تعیین مناسبترین مدل برای برآورد مولفه های واریانس و پارامترهای ژنتیکی از آزمون نسبت لگاریتم درست نمایی استفاده شد. در این آزمون مدلی که بیشترین لگاریتم درست نمایی را دارد به عنوان مدل مبنا انتخاب می شود. بر اساس مناسبترین مدل دام برازش یافته، در این تحقیق وراثت پذیری مستقیم وزن تولد، وزن از شیرگیری و وزن شش ماهگی به ترتیب ۰/۰۹، ۰/۱۵، و ۰/۱۷ و وراثت پذیری مادری برای این صفات به ترتیب ۰/۱۰، ۰/۰۴ و ۰/۰۴ برآورد شد.

کلمات کلیدی: اثر مادری، وزن بدن، پارامترهای ژنتیکی، گوسفند کردی

### مقدمه

هر نوع تاثیر مادر بر عملکرد فرزندان به جز اثر ژن هایی که به طور مستقیم منتقل می شوند، به عنوان اثر مادری تعریف می گردد. پژوهشگران معتقد هستند وقتی که در برآورد مولفه های واریانس از مدل دام استفاده می شود، در صورتی که اثر مادری در نظر گرفته نشود، برآورد مولفه های واریانس ژنتیکی مستقیم بیش از حد برآورد شده و در نتیجه صحت برآورد وراثت پذیری و سایر پارامترهای ژنتیکی کاهش می یابد (10). صفات رشد اولیه گوسفندان جهت افزایش موفقیت اقتصادی لاشه تولیدی بره ها مهم می باشد. فاکتورهای زیادی وزن تولد و رشد قبل از شیر گیری بره ها را تحت تاثیر قرار می دهد. این فاکتور ها شامل اثر ژنتیکی مستقیم، اثر ژنتیکی مادری و اثرات محیطی می باشد که بر روی بره و مادرش هر دو موثر هستند به هر حال برای پیشرفت ژنتیکی در برنامه های انتخابی باید به هر دو اثر مستقیم و مادری توجه نمود (2). هدف از این پژوهش بررسی تاثیر عوامل مادری در برآورد مولفه های کوواریانس و پارامترهای ژنتیکی اثرات مستقیم و مادری صفات وزن بدن در هنگام تولد، از شیر گیری، ۶ ماهگی و ۹ ماهگی بره های کردی توسط 6 مدل دامی مختلف می باشد.

مواد و روشها